

ОБҐРУНТОВАНІСТЬ ЗАХОДІВ МАКРО- ТА МІКРОПРУДЕНЦІЙНИХ ПОЛІТИК ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКІВ

Няньчук Н. Ю., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри банківської справи, Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна

e-mail: natalya.nyanchuk@gmail.com

ORCID ID: 0000-0001-7686-4727

Анотація. У статті розглянуто цілі та заходи макро- та мікропруденційних політик, проведено їх порівняння. Метою статті є оцінка обґрунтованості заходів макро- та мікропруденційних політик, їх своєчасності та наслідків для забезпечення фінансової стійкості банківської системи України. Визначено значення цих політик для забезпечення фінансової стійкості як окремих банків, так і банківської системи загалом. Аналіз окремих показників діяльності банків в Україні дозволив дійти висновку, що банки дотримуються рекомендацій регулятора щодо вжиття заходів макро- та мікропруденційних політик. Це дозволило банкам проводити зважену політику щодо здійснення їхньої діяльності та загалом позитивно впливало на їхню фінансову стійкість на тлі дії таких несприятливих чинників, як коронакриза та повномасштабна війна. Практичне значення дослідження полягає у розмежуванні розуміння сутності макро- та мікропруденційних політик, їх ролі та місця у забезпеченні сталого та послідовного розвитку банківського сектору.

Ключові слова: банк, макропруденційна політика, мікропруденційна політика, банківський нагляд, фінансова стійкість.

JUSTIFICATION OF MACRO-AND MICRO-PRUDENT POLICY MEASURES TO ENSURE THE FINANCIAL STABILITY OF BANKS

Nianchuk U. Natalia, PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Banking, Odesa National University of Economics, Odesa, Ukraine

e-mail: natalya.nyanchuk@gmail.com

ORCID ID: 0000-0001-7686-4727

Abstract. The article is devoted to the study of nature, goals and instruments of microprudential policy. The main differences between micro- and macroprudential policies are identified. The evolution of the Ukrainian banking sector under the influence of microprudential policies is studied. The directions of improving interaction between micro- and macroprudential supervision authorities are identified. The methods of analysis, synthesis, generalization, calculation-analytical, graphical methods, coefficient analysis and systematic approach were used in the conduct of scientific research. The conducted analysis of the banking sector data confirmed that the measures of macro and microprudential policies were implemented by banks, which had a positive effect on their financial stability. The originality of the scientific research lies in the aims and measures of macro- and microeconomic policies in accordance with the phases of the credit cycle, which allows more effective resistance to systemic risk and loss of financial stability. The value of scientific research lies in the combined with an understanding of macro- and micro-prudential policies as a systemic set of actions and measures to ensure the financial stability of banks and timely response of the regulator to the growth of systemic risk.

Prospects for further scientific research should be aimed at developing the design of microprudential policy in accordance with the bank's business models, which will contribute to ensuring the stability of not only individual banks, but the system as a whole, adapting the regulator's requirements to the management of the banks' current activities. The main task may be the creation of a mechanism for the implementation of microprudential policy in the context of compliance with the requirements of macroprudential policy. It can also be the development of a road map of actions that the bank should take into account when developing its policy under various conditions of the influence of external factors. Future research will also be devoted to the explored possibilities of applying artificial intelligence for the timely adoption of macro- and microprudential policy measures.

Keywords: bank, macroprudential policy, microprudential policy, banking supervision, financial stability.

JEL Classification: E500; E510; G230

Постановка задачі. Виникнення макро- та мікропруденційних політик є наслідком усвідомлення складності сучасних фінансових криз. Як зазначено у Стратегії макропруденційної політики Національного Банку України, «світовий досвід засвідчив, що для гарантування належного функціонування фінансової системи в кризові періоди недостатньо мати ефективний нагляд за окремими фінансовими установами, адже система не є простою сумою окремих складових» [1]. Отже, підхід до регулювання має бути системним. Крім того, з розвитком цифрових технологій, ускладненням фінансових інструментів змінюються характер криз та фактори, що можуть до неї привести. Тому в сучасних умовах невизначеності, постійних викликів, високого рівня ризиків особливої актуальності набувають заходи

макро- та мікропруденційних політик, які мають сприяти підтримці фінансової стійкості банків та збереженню фінансової стабільності системи загалом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема впровадження заходів макро- та мікропруденційних політик у діяльність банків з метою забезпечення сталого розвитку банківської системи України присвячено науковій праці багатьох вчених. Оцінку наслідків макропруденційної політики у вітчизняній економіці під час коронакризи та повномасштабної війни росії проти України здійснює у своїх дослідженнях Л. Жердецька [2].

В. Рудевська та О. Погоріла провели компаративний аналіз основних ролей, завдань, характерних ризиків, а також взаємозалежності та взаємозв'язків між установами та інститутами пруденційного регулювання [3]. Р. Бачо аналізує як пов'язані макро- та мікропруденційні політики на ринку фінансових послуг [4]. Серед іноземних дослідників заслуговують на увагу результати досліджень експертів Міжнародного валютного фонду Яцека Осінські, Катаріні Сіал та Лекса Хукдуїна [5].

Відокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значну кількість досліджень присвячених теоретичним та методичним аспектам макро- та мікропруденційних політик, враховуючи постійні зміни та високий рівень невизначеності, доречним є аналіз необхідних удосконалень та модифікацій пруденційного нагляду.

Метою статті є оцінка обґрунтованості заходів макро- та мікропруденційних політик, їх своєчасності та наслідків для забезпечення фінансової стійкості банківської системи України.

Основний матеріал. Мікропруденційна політика спрямована на забезпечення фінансової стійкості окремих фінансових установ. Ця політика реалізується через мікропруденційний нагляд. Мета мікропруденційного нагляду – стабільність фінансових установ, захист їх вкладників, клієнтів і кредиторів. Стійкість окремих установ є необхідною (проте недостатньою) передумовою міцності фінансового сектору загалом. Однією із ключових цілей фінансового нагляду є вчасна ідентифікація проблем на рівні окремих установ та вчасне реагування, а в деяких випадках виведення їх із ринку. Фінансові установи, неспроможні протягом тривалого часу виконувати мінімальні регуляторні вимоги, послаблюють стійкість фінансового сектору [1].

Незважаючи на спільну мету макро- та макропруденційних політик позитивно впливати на розвиток фінансового сектору, між ними існує конфлікт інтересів. Наприклад, під час фази зростання макропруденційною політикою передбачається накопичення запасів (буферів) капіталу, хоча з позиції мікропруденційного нагляду окремі установи можуть їх не потребувати. Під час кризи продаж застави банками може попередити погіршення їхнього фінансового стану, але спровокувати терміновий розпродаж активів за заниженими цінами (fire sales) [1]. Порівняльний аналіз макро- та мікропруденційних політик наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Компаративний аналіз макро- та мікропруденційних політик
на ринку фінансових послуг

Характеристика	Макропруденційна політика	Мікропруденційна політика
Кінцева мета	мінімізація витрат (збитків) на випадок реалізації системного ризику на ринку фінансових послуг в цілому	мінімізація витрат (збитків) під час реалізації певного фінансового ризику (кредитного, ринкового, ризику ліквідності, операційного тощо) конкретних фінансових інститутів
Проміжна мета	підтримка фінансової стабільності загалом	запобігання фінансовій неспроможності окремих суб'єктів ринків фінансових послуг
Взаємозв'язки та сукупні ризики фінансової системи	досліджуються взаємозв'язки між суб'єктами фінансової системи («ефект доміно»), а також між фінансовим і реальним секторами економіки	не оцінюються

Регульовані суб'єкти	тільки системно значимі фінансові інститути	всі фінансові інститути, насамперед банківського сектору
Застосовувані джерела даних, на основі яких базується методологія пруденційного нагляду	- показники фінансової стабільності системоформуючих учасників ринків фінансових послуг; - макропруденційні індикатори; - сигнали моделей раннього попередження	- стандартизовані звіти фінансових інститутів; - конференційна інформація для цілей нагляду
Методологія	- інструменти макро- і мікропруденційної політики	
Прогнозування економічної кон'юнктури ринку на макро- та мікрорівні	- імовірнісний підхід у рамках оцінки фінансових ризиків; - використання сценарного аналізу в рамках стрес-тестування	- аналіз формальної звітності; - проведення внутрішнього контролю

Джерело: [4]

У процесі порівняння макро- і мікропруденційної політик необхідно зазначити, що макропруденційні органи регулювання відповідають за підтримку стабільності фінансової системи винятково на агрегованому рівні, а не на рівні окремих її суб'єктів, що є характерним для мікропруденційного регулювання.

Макропруденційне регулювання відіграє більшу роль у період фінансової нестабільності, коли всі суб'єкти фінансового сектору рівною мірою піддані економічним шокам; у цю фазу фінансового циклу органи мікропруденційного регулювання дозволяють оцінити фінансовий стан тільки окремих установ фінансового ринку, а не фінансової системи загалом.

Кінцева мета макропруденційної політики – зниження витрат у випадку реалізації системного ризику фінансової системи – досягається через проміжну мету – підтримку фінансової стабільності. Кінцева мета мікропруденційної політики – мінімізація витрат у рамках реалізації одного з фінансових ризиків (кредитного, ринкового, ризику ліквідності, операційного ризику тощо) конкретних фінансових інститутів – реалізується через проміжну мету – запобігання неспроможності окремих суб'єктів фінансової системи.

В результаті реалізації засад мікропруденційної політики станом на 01.01.2024 року забезпечити свою фінансову стійкість змогли 63 банки, з яких 27 банків з іноземним капіталом, зокрема 19 банків зі 100% іноземним капіталом. Слід зауважити, що ще на початку 2016 року їх кількість становила 117, 41 та 17 відповідно (рис. 1). Отже, застосування інструментів мікро- та макропруденційних політик призвело до скорочення кількості банків.

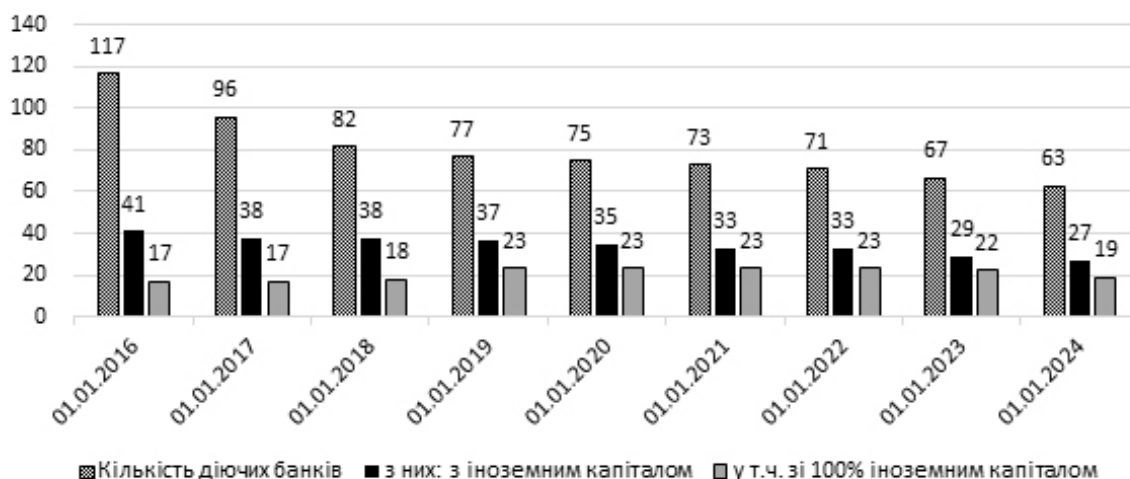

Рис. 1. Динаміка кількості банків на фінансовому ринку України за період 2016-2023 рр.

Джерело: складено авторкою за матеріалами [6]

Однак скорочення кількості установ не призвело до погіршення фінансових показників по банківській системі загалом. Як свідчать дані рис. 2, обсяги чистих активів за період 2016-2023 рр. зросли.

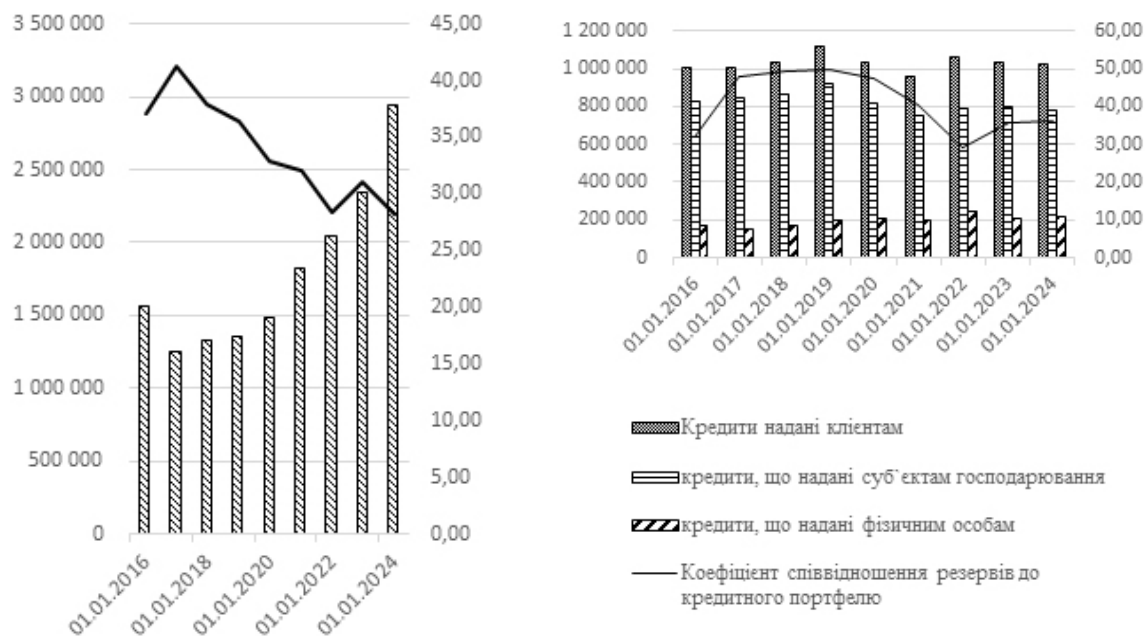

Рис. 2. Динаміка чистих активів та заборгованості за кредитами наданими клієнтам за період 2016-2023 рр.

Джерело: складено авторкою за матеріалами [6]

На початку цього періоду до 2019 року можемо спостерігати певне скорочення, пов'язане з переоцінкою активів, виходячи із нових вимог щодо оцінки кредитного ризику на підставі Постанови Правління НБУ №351 від 30.06.2016 року «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» [7]. Після 2018 року банки починають більш зважено підходити до організації процесу управління ризиками та проблемною заборгованістю на підставі рекомендацій Постанови Правління НБУ №64 від 11.06.2018 року «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» [8] та Постанови Правління НБУ №97 від 18.07.2018 року «Про затвердження Положення про організацію процесу управління проблемними активами в банках України» [9], що дозволило удосконалити процес управління банківськими ризиками та «зафіксувати проблемність» портфелів та почати їх нарощування, що сприяло зростанню чистих активів. Також підґрунтям для удосконалення мікропруденційної політики, на нашу думку, можна вважати впровадження Національним банком рекомендацій щодо організації корпоративного управління в банках, зміст яких відповідає Принципам корпоративного управління, розроблених Базельським Комітетом у 2015 році [10, 11]. Ці рекомендації надали можливість банкам України розробити відповідне методологічне супроводження та інструменти для удосконалення корпоративного управління та його наближення до європейських стандартів.

У цей період банки також стикаються із послідовними шокowymi явищами, які негативно вплинули на їхню діяльність і створили ризики для втрати фінансової стійкості, – коронакриза, яка почалась наприкінці 2019 року, та повномасштабна війна з росією з лютого 2022 року, яка триває і досі.

Як свідчать дані рис. 2, складні економічні умови обмежили можливості банків нарощувати обсяги кредитування. Передумови щодо покращення якості кредитних вкладень, які можна було спостерігати на тлі скорочення співвідношення суми резервів до заборгованості за кредитами, до кінця 2021 року було знівлено початком повномасштабної війни та появою нових ризикотворюючих чинників.

Діяльність банків щодо формування ресурсів за цей період не зазнала суттєвих потрясінь. Обсяги ресурсів за період, що аналізується, збільшились у 2,5 рази (рис. 3). Зважена політика

Національного банку на валютному ринку та низький рівень ставок на депозити в іноземній валюті призвели до скорочення частки зобов'язань в іноземній валюті. Рівень капіталу залишається стабільним і навіть демонструє тенденцію до зростання, незважаючи, що за 2022 рік спостерігалось скорочення. Однак вчасно вжиті заходи макро- та мікропруденційних політик дозволили втримати фінансову стійкість банків і продовжити їхню діяльність у складних воєнних умовах.

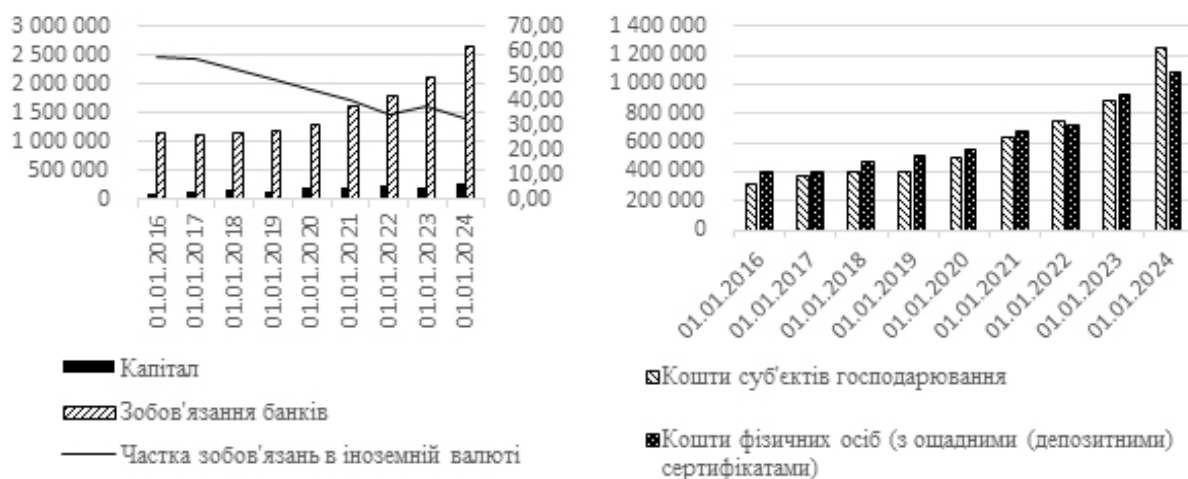

Рис. 3. Динаміка капіталу, зобов'язань та коштів клієнтів банків за період 2016-2023 рр.

Джерело: складено авторкою за матеріалами [6]

Слід зауважити, що навіть при реалізації ризиків через коронакризу (зниження прибутку станом на 01.01.2021 р.) та через початок повномасштабної війни (зниження прибутку станом на 01.01.2023 р.) банки залишаються прибутковими (рис. 4).

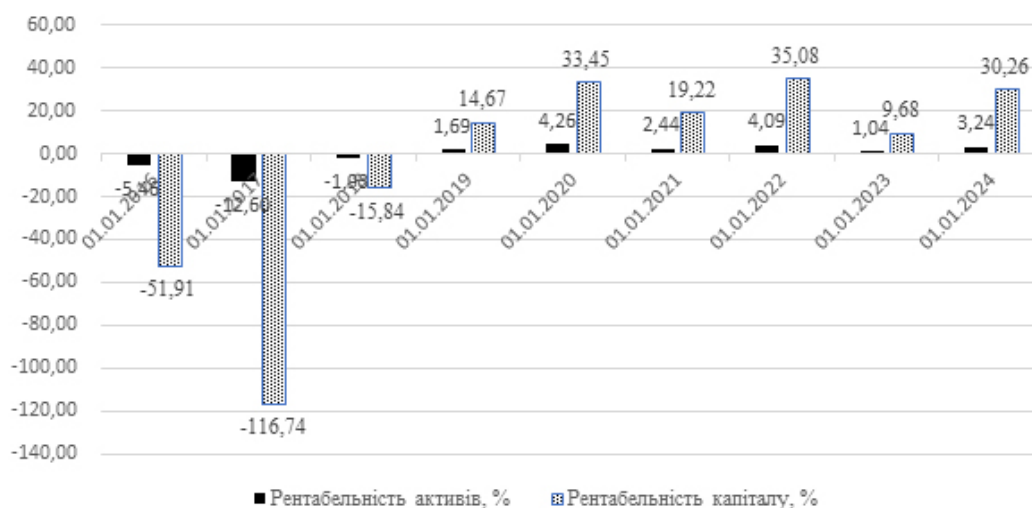

Рис. 4. Динаміка фінансових результатів банків за період 2016-2023 рр.

Джерело: складено авторкою за матеріалами [6]

Однією з ключових сфер перетину мікропруденційного нагляду і макропруденційної політики є встановлення вимог до капіталу банків. Мінімальні вимоги до капіталу – це класичний мікропруденційний інструмент, тоді як контрциклічний буфер, буфер системної важливості і буфер системного ризику – це класичні макропруденційні інструменти. Буфер консервації та буфер за результатами оцінки банків SREP є інструментами як мікро-, так і макронагляду.

На думку експертів Міжнародного валютного фонду Яцека Осінські, Катаріни Сіал та Лекса Хукдуїна, інші інструменти також можуть бути використані для досягнення цілей обох політик, наприклад, прямі обмеження на накопичення кредиту або такі показники, як співвідношення позики до вартості (LTV), борг до доходу (DTI), а також обов'язкові резерви або збори. Ці інструменти можуть бути не під прямим контролем органу мікропруденційного нагляду або макропруденційного органу, а також можуть торкнутись координації з цілями інших політик, наприклад, такими як житлова політика [5].

Відповідно до Базельських основних принципів ефективного банківського нагляду «кінцева мета» нагляду (тобто мікропруденційної політики) полягає в сприянні «безпеці та надійності банків і банківської системи» [12]. У деяких юрисдикціях на орган банківського нагляду чітко покладено відповідальність за фінансову стабільність або за сприяння фінансовій стабільності – відповідальність, яка зазвичай неявно або прямо є частиною повноважень центрального банку. Загалом досліджується мікропруденційна політика як реакції окремого банку на екзогенні та ендогенні ризики і взаємозв'язок з рештою системи. При цьому наголос робиться у першу чергу на ендогенні чинники впливу.

Конфлікт між політиками частіше виникає на певних етапах кредитного циклу, зокрема під час фази спаду та в критичні поворотні моменти. Обмін інформацією, спільний аналіз ризиків та загальний діалог між мікропруденційними та макропруденційними органами може зменшити ймовірність розбіжностей у поглядах між ними. Конфлікт під час спаду також є менш імовірним, якщо політики заохочують створення амортизуючих буферів разом і якщо діють ефективні механізми врегулювання, які дозволяють вивести нежиттєздатні установи з ринку. Нарешті, щоб мінімізувати ризик неправильного сприйняття на ринку, учасники, мікро- та макропруденційні органи повинні створити надійну спільну комунікаційну стратегію, яка може зміцнити довіру інвесторів у складні періоди. Цілі політик і дії, які мають бути застосовані для окремих фаз циклу наведено у табл. 2.

Таблиця 2

Цілі та дії у рамках мікро-та макропруденційних політик відповідно до фаз кредитного циклу

Фаза циклу	Цілі та дії у рамках мікропруденційної політики	Цілі та дії у рамках макропруденційної політики
«Бум» Зростання кредитування і ціни активів, що, здається, містить високі доходи, надмірний оптимізм і ослаблення стандартів андеррайтингу. Експансивний леверидж.	Немає необхідності втручатися (банки є високорентабельними і можуть поповнити капітал і ліквідність якщо потрібно). Втручання в андеррайтинг стандартів для дослідження більш маржинальних та «frothy» («пінистих») угод буде дуже бажаним. Frothy («пінний») ринок означає ринковий стан, коли базові активи демонструють нестійке швидке зростання цін. Це відбувається, коли учасники ринку надмірно впевнені в існуючих ринкових умовах і підвищують ціни базових активів до точки, коли вони відокремлюються від їх справжньої внутрішньої вартості.	Усунути причини системного ризику, виправлення надмірних дисбалансів та/або зміцнення фінансової стійкості системи. Створити сильні антициклічні буфери капіталу та ліквідності.

Bust type-I («Тип злому -I») (в результаті кризи немає) Уповільнення зростання кредитування, ціни на активи стабільні або падають, нижча віддача, можливі втрати	Зберегти фінансову стабільність установи. Стабілізувати (або збільшити вибірково) коефіцієнти капіталу та ліквідності; деякі обмеження на дивіденди, більше перевіряти	Уникати серйозного зменшення боргу. Вивільнення створених антициклічних буферів капіталу і ліквідності
Bust type-II («Тип злому -II»)(в результаті настає криза) Делевередж, значне падіння ціни на активи через розпродаж, значні фінансові втрати, висока ймовірність втрат	Відновити довіру до інституцій. Збільшити коефіцієнти капіталу і ліквідності, тому що мінімум був неправильно визначений, порівнюючи з ризиком, ретельний аналіз і можлива реструктуризація	Повернути впевненість у фінансовій системі та уникати зменшення боргу. Зменшити буфери капіталу і ліквідності, якщо вони вважаються достатніми, або збільшити їх, якщо вони недостатні
Відновлення Обережне повторне використання, Помірне зростання цін кредитів та активів	Підтримувати коефіцієнти капіталу і ліквідності для відновлення під час кризи або збільшити, якщо потрібно	Не потрібно втручатися

Джерело: [5]

Обмежуючи накопичення системного ризику, макропруденційна політика має на меті протистояти фінансовому циклу та зміцнювати стійкість фінансової системи. І навпаки, інструменти мікропруденційної політики, такі як вимоги щодо достатності капіталу на основі оцінки ризику проциклічні. Орган мікропруденційного нагляду в основному стурбований мінімальним рівнем капіталу, який необхідний для забезпечення стійкості окремої установи в будь-який момент часу.

Незважаючи на те, що орган мікропруденційного нагляду може врахувати вплив циклу на окремі установи (наприклад, за допомогою стрес-тестів), макропруденційний орган призначений для оцінки нездорового накопичення кредитних циклів і оцінки взаємодії всередині фінансової системи та між фінансовою системою та економікою. Можуть бути випадки, коли виникає конфлікт між системним підходом макропруденційної системи та специфічними для установи заходами, встановленими органом мікропруденційного нагляду, наприклад, потенційний тиск зменшення боргу, коли мікропруденційні стандарти підвищуються до дуже високого рівня після кризи. Зі свого боку, під час спадної фази кредитного циклу макропруденційне рішення вивільнити буфери капіталу, щоб запобігти надмірному зменшенню боргу, має негативні наслідки для слабкіших банків, що ускладнює мікропруденційний нагляд.

Висновки. Розуміння функцій мікропруденційної та макропруденційної політик може допомогти використати взаємодоповнюваність між ними. Це полегшить координацію та консультації між відповідними органами. Відкрите спілкування, обмін інформацією і прозорість є важливою основою для ефективного функціонування.

Відкритий діалог і конструктивний виклик виявляються дуже важливими для вироблення здорового судження щодо складних за своєю суттю рішень про те, коли і як діяти, щоб стримати небезпечні кредитні цикли або зменшити ендегенні ризики у таких напрямках:

1. Оцінка системного ризику. Як мікропруденційним, так і макропруденційним органам потрібен погляд на системний ризик, на якому базуватимуться їхні дії для оцінки, відповідно, наслідки для підконтрольних установ і загалом уразливості фінансової системи, зокрема ті, що є результатом взаємодії з економікою. Вони зроблять це з різних позицій та з використанням різних наборів навичок і аналітичних методів, які можуть привести до кращого підходу до оцінювання. Досягнення спільного погляду на системний ризик на основі спільної інформації зменшить стимули для розбіжностей і неузгоджених політичних дій з боку відповідних органів та може підвищити довіру до вжитих заходів.

Загальний погляд макропруденційного органу повинен включати висхідні спостереження мікропруденційного органу, а в останніх має враховуватися оцінка наслідків для установ,

які він контролює. Спільне обговорення є необхідним для взаєморозуміння та збільшення ймовірності обґрунтованого та спільного погляду.

2. Розробка політики. Якість і обґрунтованість загальної політики має базуватися на спільних думках та аналізі обох груп політик. Макропруденційний орган має поширити цей контроль на ширше коло, щоб забезпечити повне бачення факторів, що впливають на системну стабільність, зокрема, породжених іншими державними політиками. Приклади політичних дебатів у пруденційному контексті включають трактування елементів проциклічного мікропруденційного регулювання та помилковості їх складу.

Можливість хибності композиції у регулюванні означає, що результат на макрорівні залежить не лише від характеристики окремих інституцій, а від їх взаємодії на фінансових ринках, структури мережі (фінансової системи), частиною якої вони є, і поведінки інших фінансових установ. Негативний зворотній зв'язок, який спостерігається під час кризи, коли ціни на активи впали, а маржинальні вимоги зросли, що продемонструвало, що безпека забезпечена заставою. Вплив, який виглядає розумним на рівні окремого банку, може призвести до системних проблем після шоку. У цьому разі може бути визначено, що політики можуть потребувати коригування або в певний момент часу, або протягом циклу.

3. Нагляд. Мікропруденційний орган виконує наглядову функцію та має відносини з окремим банком. Наглядова функція – це первинне джерело інформації про банки у системі, але макропруденційний орган також може мати ринкову інформацію про поведінку банків, що необхідна для мікропруденційного органу. Нагляд повинен також слідкувати за фінансовими інноваціями, розробленими банками, які можуть бути джерелом розвитку системного ризику.

Отже, слід зазначити, що обидві політики підсилюють одна одну і їх необхідно розглядати як взаємодоповнюючі частини спільної політики регулятора, спрямованої на збереження фінансової стабільності. Відсутність чіткості щодо деяких аспектів меж мікропруденційної та макропруденційної політик має як позитивні, так і негативні сторони. Позитивним є те, що забезпечується гнучкість пристосування рішень до конкретних обставин, а негативним – нечітка відповідальність за результати політики.

У пошуках узгодження мікропруденційної та макропруденційної політик єдиний підхід неможливий, щоб задовольнити діапазон юрисдикцій з їх різними наявними структурами та досвідом. Все ще існує значна невизначеність щодо впливу політик та еволюції розуміння системного ризику, також потрібен гнучкий підхід до заходів, спрямованих на подальшу координацію між ними. Проте, ймовірно, можна розробити керівництво та принципи, які могли б допомогти окремій країні вибрати підходи, що сприятимуть підвищенню якості формулювання політик та пропозицій, зменшенню конфліктності та забезпеченню більшої визначеності та ясності результатів політик.

Список літератури

1. Національний банк України. Стратегія макропруденційної політики НБУ. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_MaP_2020.pdf?v=4. (дата звернення 15.09.2024).
2. Жердецька Л. В., Камбур М. В. Макроекономічна політика центральних банків у сучасних умовах. Науковий вісник Одеського національного економічного університету. 2023. №1-2 (302-303). С. 65-74. URL: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2023/302-303/pdf/65-74.pdf>. (дата звернення 25.12.2024).
3. Рудевська В. І., Погоріла О. В. Ефективне регулювання фінансового сектора в умовах трансформації: гібридна вертикальна модель. БІЗНЕС-ІНФОРМ. 2023. № 5. С. 159-166. URL: https://mail.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2023-5_0-pages-159_166.pdf. (дата звернення 10.01.2025).
4. Бачо Р. Й. Механізми державного регулювання ринків небанківських фінансових послуг зарубіжних країн. Регіональні студії. 2017. Випуск 11. С. 5-11. URL: <http://www.regionalstudies.uzhnu.uz.ua/archive/11/3.pdf>. (дата звернення 12.12.2024).
5. Jacek Osiński, Katharine Seal, Lex Hoogduin Macroprudential and Microprudential Policies: Toward Cohabitation. International Monetary Fund. 2013. June. URL: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/sdn/2013/sdn1305.pdf>. (дата звернення 20.12.2024).
6. Національний банк України. Наглядова статистика. Офіційний веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic> (дата звернення 19.12.2024).

7. Національний банк України. Постанова Правління №351 від 30.06.2016 року. Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16#Text>. (дата звернення 25.11.2024).
8. Національний банк України. Постанова Правління №64 від 11.06.2018 року. Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0064500-18#Text>. (дата звернення 22.11.2024).
9. Національний банк України. Постанова Правління №97 від 18.07.2018 року. Про затвердження Положення про організацію процесу управління проблемними активами в банках України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0097500-19#Text>. (дата звернення 22.11.2024).
10. Національний банк України. Рішення Правління №816-рш від 03.12.2018 року. Про схвалення Методичних рекомендацій щодо організації корпоративного управління в банках України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vr814500-18#Text>. (дата звернення 5.12.2024).
11. Національний банк України. Принципи корпоративного управління для банків. Базельський комітет з питань банківського нагляду. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/. (дата звернення 10.12.2024).
12. Національний банк України. Основні принципи ефективного банківського нагляду. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Basel_Core_principles_2012.pdf?v=9 (дата звернення 29.11.2024).

References

1. National Bank of Ukraine. Macroprudential policy strategy of the NBU. Retrieved from https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_MaP_2020.pdf?v=4. (accessed 15 September 2024). [In Ukrainian].
2. Zherdeska, L. V., Kambur, M. V. (2023). Macroeconomic policy of central banks in modern conditions. *Naukovyj visnyk Odes'koho natsional'noho ekonomichnoho universytetu*, 1-2 (302-303), 65-74. DOI:10.32680/2409-9260-2023-1-2-302-303-65-74. Retrieved from <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2023/302-303/pdf/65-74.pdf>. (accessed 25 December 2024). [In Ukrainian].
3. Rudevskaya, V. I., Pogorila, O. V. (2023). Effective regulation of the financial sector in the conditions of transformation: a hybrid vertical model. *BIZNES-INFORM*, 5, 159-166. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-5-159-166> Retrieved from https://mail.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2023-5_0-pages-159_166.pdf. (accessed 10 January 2025). [In Ukrainian].
4. Bacho, R. I. (2017). Mechanisms of state regulation of non-bank financial services markets of foreign countries. *Rehional'ni studii*, 11, 5-11. Retrieved from <http://www.regionalstudies.uzhnu.uz.ua/archive/11/3.pdf>. (accessed 12 December 2024). [In Ukrainian].
5. Jacek Osiński, Katharine Seal, Lex Hoogduin (2013). Macroprudential and Microprudential Policies: Toward Cohabitation. *International Monetary Fund*. June. Retrieved from <https://www.imf.org/external/pubs/ft/sdn/2013/sdn1305.pdf>. (accessed 20 December 2024).
6. National Bank of Ukraine. Supervisory statistics. Official website. Retrieved from <https://bank.gov.ua/ua/statistic> (accessed 19 December 2024). [In Ukrainian].
7. National Bank of Ukraine. Resolution of the Board №351. 30.06.2016. On the approval of the Regulation on the determination by banks of Ukraine of the amount of credit risk for active banking operations. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16#Text>. (accessed 25 November 2024). [In Ukrainian].
8. National Bank of Ukraine. Resolution of the Board №64. 11.06.2018. On the approval of the Regulation on the organization of the risk management system in Ukrainian banks and banking groups. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0064500-18#Text>. (accessed 22 November 2024). [In Ukrainian].
9. National Bank of Ukraine. Resolution of the Board №97. 18.07.2018. On the approval of the Regulation on the organization of the process of managing problem assets in banks of Ukraine. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0097500-19#Text>. (accessed 22 November 2024). [In Ukrainian].

10. National Bank of Ukraine. Decision of the Board №816-rsh 03.12.2018. On the approval of Methodological recommendations on the organization of corporate governance in banks of Ukraine. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vr814500-18#Text>. (accessed 5 December 2024). [In Ukrainian].

11. National Bank of Ukraine. Principles of corporate governance for banks. Basel Committee on Banking Supervision. Retrieved from https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/. (accessed 10 December 2024). [In Ukrainian].

12. National Bank of Ukraine. Basic principles of effective banking supervision. Basic principles of effective banking supervision. Retrieved from https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Basel_Core_principles_2012.pdf?v=9 (accessed 29 November 2024). [In Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 10.02.2025

Прийнята до публікації 22.02.2025